

Helsingfors/Mariehamn 17.5.2023**Nr 28/23****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelser
12.4.2023, nr 104, 106
och 108/2023.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 12.4.2023 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om tilläggsavdrag baserade på utgifter för forsknings- och utvecklingsverksamhet,
2. Landskapslag om ändring av landskapslagen om skattelättnader vid kommunalbeskattningen för skatteåren 2020-2023,
3. Landskapslag om ändring av 29 och 29 f §§ kommunalskattelagen för landskapet Åland.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

Rikets lag om tilläggsavdrag baserade på utgifter för forsknings- och utvecklingsverksamhet i beskattningen (FFS 1298/2022) görs med vissa avvikelser tillämplig i landskapet. Giltighetstiden för blankettlagen om skattelättnader vid kommunalbeskattningen för skatteåren 2021-2023 förlängs så att den tillämpas till och med skatteåret 2025, varvid även landskapslagens rubrik ändras. Ändringen av kommunalskattelagen innebär att kommunalskattesatserna för samfund och samfällda förmåner ändras från och med skatteåret 2023.

Lagstiftningsbehörigheten

I en landskapslag kan enligt 19 § 3 mom. i självstyrelselagen för Åland för vinnande av enhetlighet och överskådlighet intas stadganden av rikslagstiftningsnatur som i sak överensstämmer med motsvarande stadganden i rikslag. Intagande av sådana stadganden i en landskapslag medför inte ändring i fördelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan riket och landskapet.

Landskapet tillkommer enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter, medan rikets lagstiftande organ enligt 27 § 36 punkten i sagda lag förbehållits skattelagstiftningen i övrigt. I landskapets behörighet gällande kommunalbeskattningen ingår att på nu företaget sätt lagstifta om den kommunerna tillkommande andelen av samfundsskatten.

Ändringarna av landskapslagarna ska gälla även för skatteåret 2023, och får således retroaktiv verkan. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att grundlagen inte innehåller något generellt förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Enligt 15 § i Finlands grundlag är vars och ens egendom tryggad och en retroaktiv skattelag innebär ett ingripande mot detta skydd av egendom. Grundlagsutskottet har konstaterat att man utifrån allmänna rättsprinciper, såsom kraven på förutsebarhet och skälighet, kan formulera en utgångspunkt att skattelagstiftning med retroaktiv verkan ska undvikas. Utskottet har konstaterat att det trots detta kan finnas sådana särdrag i enskilda fall som gör det möjligt att anta retroaktiv skattelagstiftning (GrUU 1/2009 rd). De nu aktuella ändringarna är till fördel för de skattskyldiga. För kommunerna innebär ändringarna minskade skatteintäkter. I lagförslag nr. 17/2022-2023 beskrivs dock hur kommunerna genom annan lagstiftning kompenseras för sänkningen av skatteinkomsterna. Med anledning härav torde det inte finnas hinder för retroaktiv tillämpning av landskapslagarna.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagarna faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet. Rubriken till 29f § i landskapslagen om ändring av 29 och 29f §§ kommunalskattelagen för landskapet Åland innehåller uppenbarligen ett skrivfel. Den riktiga rubriken torde vara "kommunalskattesatsen för skatteåren 2020-2029".

Närvarande Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Lampi, Siitari och suppleanten Lindroos-Hovinheimo.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare